

ผู้ตรวจการแผ่นดิน

สภทศวรรษแห่งการพัฒนาและท้าทาย

ผู้ตรวจการแผ่นดิน สองทศวรรษแห่งการพัฒนาและท้าทาย

ISBN	:	978-616-93433-1-8
พิมพ์ครั้งที่ 1	:	มกราคม 2563
จำนวนพิมพ์	:	1,000 เล่ม
จัดทำโดย	:	สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เลขที่ 120 อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 5 ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210 โทร. 0-2141-9100 โทรสาร 0 -2143-8341
พิมพ์ที่	:	บริษัท พี.เอส.กรุ๊ป (1954) เลขที่ 12 ซอยสุกัญญกิจ แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร 10800 โทร. 0-2587-0699, 0-2910-2950 086-475-1354 โทรสาร 0-2587-0699

เรื่องที่ 7

ที่ดินกับช้อน...โบราณสถาน

ประเทศไทยเป็นแหล่งอารยธรรมที่สำคัญแห่งหนึ่งของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เนื่องจากมีโบราณสถานกระจายในหลากหลายแห่งทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ โดยเมืองพิมาย จังหวัดนครราชสีมา เป็นหนึ่งในพื้นที่ซึ่งมีโบราณสถานสำคัญที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของอารยธรรมขอมโบราณ ดังนั้น เพื่อรักษาและคงคุณค่าของโบราณสถานดังกล่าวไว้ กรมศิลปากรจึงมีประกาศกำหนดเขตพื้นที่โบราณสถานเมืองพิมาย จำนวน 2,658 ไร่ ในเขตตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งจากการประกาศดังกล่าวได้มีประชาชนมายื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ว่าการประกาศกำหนดเขตพื้นที่โบราณสถานเมืองพิมายของกรมศิลปากรนั้นทับซ้อนที่ดินของประชาชน

เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง พบว่า ปัญหาดังกล่าวเป็นเรื่องที่ได้มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลปกครองแล้ว ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. 2560 มาตรา 37 (2) ห้ามมิให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรับเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลไต่พิจารณา อย่างไรก็ตาม จากการลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบความเดือดร้อนของผู้ร้องเรียนในครั้งนั้น

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ค้นพบว่า ก่อนการประกาศกำหนดเขตพื้นที่ โบราณสถานเมืองพิมาย กรมศิลปากร ยังไม่มีการดำเนินการเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทุกฝ่ายที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการประกาศนั้น ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเกี่ยวกับการกำหนดเขตพื้นที่โบราณสถานของกรมศิลปากร มีความเป็นธรรมและมีผลกระทบต่อ

ประชาชนในพื้นที่น้อยที่สุด ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงเสนอแนะให้กรมศิลปากรรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในพื้นที่ซึ่งมีส่วนได้ส่วนเสียกับการประกาศเขตโบราณสถานนั้นด้วย ซึ่งกรมศิลปากร ได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พร้อมทั้งชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดของการขึ้นทะเบียนโบราณสถาน ขั้นตอน หลักเกณฑ์ และผลกระทบของการกำหนดเขตโบราณสถาน ให้กับประชาชนทราบ อีกทั้งยังทำเอกสารเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ โดยใช้เวลาในการดำเนินการประมาณ 6 เดือน และผลของการรับฟังความคิดเห็นข้างต้น กรมศิลปากรได้อนุญาตให้ประชาชนที่เป็นผู้ฟ้องคดีสามารถนำไปเสนอต่อศาลปกครองนครราชสีมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้

จากเรื่องร้องเรียนดังกล่าวแม้จะเป็นปัญหาที่ไม่ได้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าประชาชนจำนวนมากได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐที่ยังไม่ครบถ้วน การประสานความร่วมมือโดยเสนอให้หน่วยงานได้ดำเนินการตามกระบวนการที่ควรจะเป็นเพื่อให้มีข้อมูลประกอบการพิจารณารอบด้าน รวมทั้งสร้างความเข้าใจแก่ประชาชน ซึ่งนับเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะบรรเทาความเดือดร้อนให้กับประชาชนได้ แม้ว่าจะไม่สามารถรับเรื่องร้องเรียนนั้นไว้พิจารณาได้ก็ตาม

